

Pravila za pripravo, izdajo in vzdrževanje
Okoljske deklaracije proizvoda (EPD)

Izdelala: Janja Pevec, dipl.inž.fiz.

Izdaja: 3 (28. 2. 2018)

mag. Franc Capuder, univ.dipl.inž.gr.

Pregledala: Sabina Koporec, dipl.upr.org

Lina Završnik, univ. dipl. inž. kem. inž.

Odobril: izr. prof. dr. Andraž Legat, univ.dipl.fiz.

Stran/Strani: 1/6

A. UVOD

Ta dokument določa postopek priprave, izdaje in vzdrževanja Okoljske deklaracije proizvoda (EPD) za nek gradbeni proizvod. Postopek se izvaja v okviru Službe za tehnične ocene in soglasja (Služba). Določene so tudi naloge in obveznosti Službe in vložnika zahteve za EPD v postopku priprave EPD. Zato služi kot **priloga k pogodbi** (dokument se vložniku vedno priloži k obvestilu o prejemu zahteve in je na voljo na spletnih straneh ZAG) o pripravi EPD za določeni gradbeni proizvod. Dokument je namenjen vložniku, ki namerava pridobiti Okoljsko deklaracijo proizvoda (EPD) pri Službi.

Popolnejšo informacijo o postopku pridobitve EPD so dostopne na spletnih straneh ZAG, na naslovu <http://www.zag.si/certifikati-soglasja/sluzba-za-tehnicne-ocene-in-soglasja>.

Informativni sestanek je namenjen seznanitvi zainteresiranega proizvajalca s postopkom izdaje in vsebino EPD, preden vloži formalno zahtevo za izdajo EPD. V okviru tega sestanka mu Služba oziroma njegov pooblaščen predstavnik, bolj podrobno razloži:

- zahtevo za izdajo EPD,
- Sporazum o varovanju poslovnih skrivnosti, ki se ga pripravi na zahtevo vložnika,
- dokumenta **Podatki o proizvodu za izdelavo Okoljske deklaracije tipa III (EPD) – Splošni opis proizvoda** in **Podatki o proizvodu za izdelavo Okoljske deklaracije tipa III (EPD) – Podrobnejši podatki za izdelavo LCA** (v nadaljevanju: Podatki o proizvodu), ki ju mora vložnik predložiti Službi najkasneje do začetka analize LCA,
- grobo oceno stroškov in predvideno trajanje postopka priprave in izdaje EPD; realni stroški in rok priprave EPD se določijo šele na podlagi izpolnjenega dokumenta Podatki o proizvodu. (glej tč. D).

B. DEFINICIJE IN OKRAJŠAVE

EPD program ZAG (ZAG EPD) je namenjen izdelavi EPD.

Vložnik zahteve (Applicant) je proizvajalec proizvoda, za katerega želi pridobiti Okoljsko deklaracijo proizvoda (EPD).

Služba za tehnične ocene in soglasja (Služba) (Service for Technical Assessments and Approvals) je služba, ki izdaja EPD.

Tehnična mapa (Technical file) je tehnična dokumentacija vložnika, ki jo le-ta dostavi Službi za tehnične ocene in soglasja.

Vodilni strokovnjak za EPD je oseba, ki ima znanje, izkušnje in je strokovno usposobljena za pripravo Okoljskih deklaracij proizvoda v vseh fazah postopka.

Okoljska deklaracija proizvoda – EPD (Environmental Product Declaration) je deklaracija o vplivih proizvoda na okolje.

Ocenjevanje življenjskega cikla – LCA (Life Cycle Assessment) je zbiranje in ovrednotenje vhodov, izhodov in morebitnih vplivov na okolje proizvodnega sistema v celotnem življenjskem ciklu proizvoda.

Pravila za kategorije proizvodov – PCR (Product category rules) so pravila, po katerih se za določeni izdelek izvede analiza LCA in pripravi EPD. V primeru, da PCR še ne obstaja, ga pripravi vodilni strokovnjak.

C. PREJEM IN OBDELAVA ZAHTEVE ZA IZDAJO EPD

C.1 Vložitev zahteve

Proizvajalec mora zahtevo za izdajo (spremembo in/ali podaljšanje) EPD vložiti na obrazcu, ki mu je bil posredovan na informativnem sestanku oz. je na voljo na spletnih straneh Službe. Zahteva je veljavna le, če je izpolnjena z vsemi potrebnimi podatki, vključno s podpisom pooblaščenih oseb in žigom vložnika (v kolikor ga le-ta uporablja). S tem postane proizvajalec vložnik zahteve za EPD. V kolikor postopek za vložnika vodi pooblaščen osebja, mora le-ta od vložnika imeti **pooblastilo za zastopanje**, s kontaktnimi podatki o pooblaščenih osebah.

C.2 Preverjanja ustreznosti zahteve

Predstavniki Službe ugotovi ali je vložene zahteve vsebinsko popolna.

V nadaljevanju vodilni strokovnjak v dostopnih podatkovnih bazah preveri ali obstaja PCR za proizvod, ki je predmet vloge, za katerega je bila vložena zahteva. V kolikor za proizvod, ki je predmet vloge ne obstaja ustrezen PCR, se pred analizo LCA pripravi PCR namenjen izključno za tovrstni proizvod.

C.3 Odgovor vložniku

Če so podatki zadostni in popolni, predstavnik Službe obvesti vložnika o prejemu zahteve, kjer so vložniku posredovani tudi kontaktni podatki vodilnega strokovnjaka, ki bo vodil zahtevo za izdajo EPD. Vodilni strokovnjak in vložnik se dogovorita o potrebnih podatkih za pripravo dokumentov. Po uskladitvi se vložniku posredujejo dokumenta Podatki o proizvodu, ki ju je vodilni strokovnjak predhodno ustrezno prilagodil (funkcionalna enota, sistemske meje, ...). Dokumenta Podatki o proizvodu se zainteresiranemu vložniku lahko pošlje tudi prej (glede na zaključke morebitnega informativnega sestanka).

V primeru, da vložnik (v kolikor je to potrebno) v zahtevanem roku ne dopolni podatkov v zahtevi za podelitev EPD, mu predstavnik Službe pošlje obvestilo o prekinitvi postopka.

D. AKTIVNOSTI PRED PRIPRAVO EPD

D.1 Aktivnosti pred pripravo EPD

Vodilni strokovnjak bo v stikih z vložnikom pridobil vse potrebne podatke in dokumentacijo, ki bo zadovoljivo opisala proizvod in proces proizvodnje.

D.2 Analiza dostavljenih Podatkov o proizvodu

Analizo dokumentov **Podatkov o proizvodu** opravi vodilni strokovnjak. Z analizo preveri zlasti:

- ali je dokument zadostno izpolnjen in ali je usklajen s podatki, posredovanimi ob vložitvi zahteve,
- ali vsebuje dovolj podatkov o proizvodu in procesu proizvodnje.

Po opravljeni analizi dokumenta Podatki o proizvodu se vodilni strokovnjak odloči:

- ali prejeti podatki zadostujejo za pripravo ponudbe,
- ali je potrebno od vložnika zahtevati dopolnitve; v obvestilu vložniku vodilni strokovnjak določi rok, do katerega je potrebno predložiti dopolnitve.

D.3 Izdelava ponudbe za pripravo EPD

Ko ima vodilni strokovnjak dovolj podatkov o proizvodu, za katerega je bila vložena zahteva za izdajo EPD, pripravi ponudbo. V ponudbi je finančno in časovno ovrednoten proces priprave in izdaje EPD. Ponudba se lahko pošlje tudi pred vložitvijo zahteve za EPD.

Podlaga za določitev cene je cenik ZAG-a, na podlagi predvidene porabe časa za pripravo in izdajo EPD.

E. PRIPRAVA EPD

E.1 Sklenitev pogodbe o pripravi in izdaji EPD

Ko vložnik sprejme ponudbo iz tč. D.3, Služba na osnovi ponudbe pripravi pogodbo, kjer so navedeni stroški in rok priprave, ocenitve in izdaje EPD. Pogodbo nepodpisano v predpisanem številu izvodov skupaj z dopisom pošlje vložniku. Predmet pogodbe o izdaji EPD je lahko več proizvodov, za katere je vložena zahteva za pripravo EPD.

Usklajeno in s strani vložnika podpisano pogodbo podpiše direktor ZAG.

V kolikor vložnik v roku 15 dni na ZAG ne vrne podpisane pogodbe, Služba obvesti vložnika, da prekinja postopek izdaje EPD.

Po podpisu pogodbe se vložniku posreduje **Obvestilo o začetku postopka priprave EPD**.

E.2 Analiza LCA

Analizo LCA opravi LCA operater, ki je v postopku priprave dokumentacije sodeloval z vodilnim strokovnjakom. Analiza LCA se izvaja na podlagi izbranega ali posebej za ta proizvod pripravljenega PCR-ja ali z neposredno uporabo standarda SIST EN 15804. V analizi se uporabijo podatki, ki jih je naročnik posredoval na izpolnjenem dokumentu **Podatki o proizvodu** in ostali relevantni podatki, ki so bili s strani vložnika podani naknadno. Podatki proizvajalca o proizvodu in proizvodnem procesu ne smejo biti starejši od 5 let in morajo temeljiti na enoletnem povprečju.

Postopki in rezultati analize LCA se zapišejo in ovrednotijo v Poročilu o okoljski analizi proizvoda.

F. IZDAJA EPD

F.1 Vsebina EPD

Vodilni strokovnjak pripravi EPD. EPD ima predpisano obliko in vsebino z naslednjimi glavnimi deli:

- splošni podatki
- opis proizvoda
- analiza LCA: Pravila za izračun
- analiza LCA: Scenariji in dodatne tehnične informacije
- analiza LCA: Rezultati
- analiza LCA: Interpretacija rezultatov
- dokazila
- reference.

F.2 Izdaja EPD

Na podlagi pozitivne ocene Poročila o okoljski analizi proizvoda vodilni strokovnjak pripravi osnutek EPD. Osnutek EPD oceni notranji / zunanji ocenjevalec. Na podlagi poročila o ocenitvi EPD Služba izda EPD za dobo 5 let in ga je možno spremeniti in podaljšati. Na spletni strani ZAG se objavi seznam izdanih EPD.

F.3 Obveznosti imetnika EPD

Z izdajo EPD postane vložnik zahteve imetnik EPD in mora:

- v obdobju veljavnosti EPD zagotavljati trajno skladnost proizvoda in proizvodnega procesa z izdanim EPD,
- pravočasno obveščati Službo o načrtovanih spremembah proizvoda, proizvodnje in podatkov o imetniku EPD.

F.4 Sprememba EPD

Imetnik EPD lahko v času veljavnosti oz. pred iztekom veljavnosti EPD zaprosi Službo za spremembo EPD, če namerava spremeniti proizvod ali njegove sestavine ali proces proizvodnje. Če vodilni strokovnjak presodi, da je sprememba pomembna, predlaga imetniku EPD, da vloži zahtevo za spremembo izdanega EPD.

Sprememba EPD je potrebna, če se spremeni:

- proizvod zaradi postopka proizvodnje, vhodnih materialov ali sestavin proizvoda,
- proces proizvodnje,
- sprememba modulov življenjskega cikla proizvoda,
- spremembe lokacije proizvodnega obrata.

V skladu z določili tega dokumenta izvede vodilni strokovnjak potrebne postopke za novo analizo LCA in spremembo EPD v obsegu, ki ga narekujejo načrtovane spremembe. Na tej podlagi Služba zamenja prejšnji EPD z novim, vendar z isto oznako.

F.5 Podaljšanje veljavnosti EPD

Imetnik EPD lahko v času veljavnosti izdanega EPD zaprosi Službo za:

- podaljšanje veljavnosti EPD po preteku obdobja veljavnosti,
- podaljšanje veljavnosti in hkrati spremembo EPD.

Zahtevo za podaljšanje veljavnosti EPD mora imetnik EPD vložiti praviloma najmanj šest mesecev pred iztekom veljavnosti izdanega EPD. Zahtevi na standardnem obrazcu je potrebno priložiti nove Podatke o proizvodu po navodilu vodilnega strokovnjaka.

Podaljšanje veljavnosti brez spremembe EPD za naslednjih 5 let je možno, če se niso spremenili pogoji, na podlagi katerih je bil izdan prvotni EPD.

Praviloma so postopki pri podaljšanju veljavnosti izdanega EPD podobni, kot so v primeru prve izdaje EPD.

V vsakem primeru izda Služba novo izdajo prvotnega EPD z isto označbo in novim datumom veljavnosti.

G. OCENITEV EPD

Poročilo o okoljski analizi proizvoda in pripravljeni osnutek EPD oceni zunanji ali notranji **Ocenjevalec**. Ocenjevalec mora biti v obeh primerih oseba, ki ni sodelovala pri analizi LCA predmetnega proizvoda, izbere ga vodja Službe iz seznama ocenjevalcev, ki jih je potrdil Svet za EPD.

Ocenjevalec po pregledu Poročila o okoljski analizi proizvoda in osnutka EPD pripravi **Poročilo o oceni EPD** v angleškem jeziku **Report on verification**, ki ga posreduje Službi.